

BIBLIOTECA
1915

REVISTA SOCIETĂȚII TINERIMEA ROMÂNĂ

ANUL LV Nr. 4

NUMĂR DE CRĂCIUN

BIBLIOTECA
SIBIU

BIBL. FAC. FIL. UNIV. IST. - ION. I.
INV. Nr. P665 19 75

DECEMBRIE 1936

BIBL. FAC. FIL. UNIV. SUPERIOR SIBIU
INV. Nr. P-2779 19 78

SACRELE PORUNCI ALE UNIRII

— Cuvântare rostită la serbarea soc. „Tinerimea Română“, cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Decembrie, de d. Octavian Goga, membru al Academiei Române și președintele partidului Național-Creștin —

Fu am venit în fața dv. astăzi, la o sărbătoare națională, pentru a afirma o solidaritate obștească, pentru o idee mare, care sălășluește în sufletul românesc, deopotrivă în toate părțile. Se împlinesc astăzi 18 ani decând la 1918, pe câmpia dela Alba Iulia, poporul românesc întreg, prin reprezentanții lui din toate părțile, a alergat să-și afirme hotărîrea lui în fața zilei de mâine.

Trecuseră 4 ani de război și 2 ani de cîn frații din România liberă au plecat și ei la luptă pentru desrobire. În primul moment, cînd acest popor de peste munți a avut posibilitatea să-și exprime ce era în sufletul lui, el s'a adunat acolo, și cuvîntul lui a fost simplu și mare : cuvîntul poporului românesc, cuvîntul instinctului popular. Nu cuvîntul unuia sau altuia, ci această voce pornită din adîncurile istoriei noastre a fost sentința pe care a rostit o sufletul românesc.

Poporul nostru a rostit totdeauna marile adevăruri. Am spus-o și în alte părți, este convingerea mea intimă, că în istoria modernă a românismului, marile hotărîri au purces totdeauna de jos în sus. Și la Alba Iulia, cînd s'a adunat poporul au drăruit oamenii, unii sau alții, așa ziii conducători ; poporul însă, mulțimea, instinctul popular, n'a avut decît un singur cuvînt : vrem să ne unim cu „Țara“. Acesta este adevărul pe care l-a rostit la Alba Iulia națiunea românească.

Au fost acolo 100.000 de oameni prezenți. Dar câți n'au fost. Câte umbre mari de ale trecutului și câți luptători anonimi, coboriți în morminte, nu au fost și ei de față, tremurând în

văzduh sufletul lor, în acele clipe, când tremura întreaga istorie a noastră, suspendată de buzele celor vii? Mai mulți decât vii erau morții toți, care au tors un fir în cursul vremurilor (aplauze prelungite) atâția, care și-au aprins candela credinței în fiecare seară, gândindu-se că, urzind mai departe visul atâtor generații, are să vie și o zi de izbândă. Preoți anonimi, cărturari, oameni care au stat prin închisori, femei bătute de jandarmi, cărora li se smulgea din cosițe tricolorul — istoria noastră svâcnea în acele clipe, în care se rostea la Alba Iulia: „Vrem să ne unim cu „Țara“.

Acest adevăr era însă tot cu aceeași putere rostit și dincoace de Carpați. Nimic nu probează în fața istoriei și în fața oricărui tribunal obiectiv de gândire mai mult unitatea poporului românesc decât faptul că Vechiul Regat a pornit la luptă neavând nici un sentiment de egoism. Vechiul Regat, al cărui avânt eu am avut onoarea să-l pipăi în acele clipe, alături de neuitatul meu tovarăș de atunci preotul Vasile Lucaci, care și el este coborât în mormânt, — Vechiul Regat era cuprins, era stăpânit de ideea mergerii la război, nu pentru el, ci pentru Țară, pentru alții, pentru Ardeal. Ardealul era trecut în conștiința fiecăruia din acele zile așa de mult, încât valul care pornea tot de jos, care era tot anonim, el a determinat în balanța războiului nostru.

Sunt oameni politici a căror amintire este bine s'o proslăvim și s'o perpetuăm. Dacă însă vrem să spunem adevărul istoric, atunci trebuie să arătăm că marele război pentru întregire este anonim. Nimeni nu poate să-l revendice pentru sine; nimeni nu poate să și-l oprească pentru el. Acesta este adevărul istoric (aplauze prelungite).

De aceia, cuvântul răposatului Nicolae Filipescu, care purcede ca o cronică bătrână, era codificarea adevărului istoric, atunci când el, adresându-se stăpânului Țării îi spunea: „Sire, sau te încoronezi la Alba Iulia, sau mori pe câmpia Turdei; altfel praf se alege și de Țară și de Dinastia Ta“. Acesta este adevărul.

Și atunci, această unitate de ambele părți ale Carpaților o prăznuim noi astăzi; este sărbătoarea solidarității naționale. Poporul românesc este una, este o unitate perfectă, o unitate psihologică, o unitate etnică, același aluat strâns laolaltă. Ca un lac imens, în care dacă arunci o piatră, aceleași unde se simt și dintr'o parte și dintr'alta. Deaceia noi în fața zilei de mâine suntem una.

Vin acum dela Cameră, unde a fost o sărbătoare a Micei Înțelegeri. S'au rostit cuvinte încurajătoare și frumoase, și fie-

care a înfățișat frământările zilei de astăzi. Ei bine, gândindu-mă la poporul meu, am putut să constat adevărul istoric și politic, că suntem înăuntrul țării noastre mult mai întăriți, ca orișicare alt popor, pentru că la noi unirea nu este făcută pe ideea de rasă; este aluatul etnic plămădit la fel și unit într-o singură ființă (aplauze prelungite).

Se sbuciumă astăzi continentul după 18 ani dela război și auziți cu toții cuvintele vechilor noștri dușmani, care vorbesc de revizionism, de revizuirea hotarelor. Se îndreaptă aceste cuvinte către Europa, către Continent, cerând un nou act de justiție pentru această Ungarie, pe care un șef de stat, nu de mult, a declarat-o mutilată.

Ungaria nu este mutilată; Ungaria este integrată în propriul ei teritoriu etnic (aprobări). Ea a fost redusă la teritoriul ei etnic, în mod normal în ziua când s'a pus la baza hărții continentului principiul de naționalitate. Principiul de naționalitate s'a înfățișat lumii ca singura temelie normală, pentru a aduce o orânduire vieții din Europa centrală. Cu noi s'a tras în mod cronologic consecvența acestui principiu, care a normalizat viața popoarelor.

În cursul veacului al XIX-lea s'au făcut acte de dreptate în toate părțile creindu-se solidaritate politică a elementelor etnice, care au fost unite sub acelaș steag. Așa s'a făcut Italia unită și tot așa s'a făcut și Germania unită. Conglomeratul austro-ungar a rămas ca un anacronism politic în mijlocul Europei și se cerea un act de dreptate târzie și pentru noi.

Actul de dreptate s'a făcut; suntem în perfectă rânduială cu evoluția istorică a Continentului; stă la baza existenței noastre politice un principiu: identitatea granițelor politice cu cele etnice. Iată țaria noastră, pe care putem s'o probăm în fața orișicărui tribunal internațional care ar privi asupra noastră cu obiectivitate și cu judecată normală (aplauze prelungite).

Eu regret numai că poporul unguresc și în special conducătorii politici ai Ungariei, aceia care de 1000 de ani țin în arendă Ungaria în profitul lor, magnații unguri, nu înțeleg realitățile istorice. Cu înclinări speciale pentru romantism și cu aptitudini psihologice cu totul curioase, acești oameni stau în afară de istorie; ei reclamă pământul nostru, pământul cehoslovac și pământul iugoslav din nou sub sceptrul lor, pentru ca să domnească asupra acestui pământ și ca să-l exploateze. Austro-Ungaria era un mare consorțiu de exploatare a 50 milioane de oameni (aplauze prelungite, aprobări).

Ei spun că noi pe teritoriul nostru avem încă minoritate ungurească. Desigur că da. Tocmai prezența ei este dovada că

această mână de oameni, ne-a exploatat în mod privilegiat și a pus, în trecut, piciorul pe grumazul nostru. Cum se poate ca 1.000.000 de unguri, cari trăesc răslețiți în Ardeal, față cu alte 5.000.000 de oameni, să ceară să-i stăpânească? Sunt numai 3 județe din România unde este în majoritate elementul secuiesc, și aceștia sunt poate cei mai pașnici dintre unguri, oameni care își dau seama că, prin rostul geografic al lucrurilor, ei trebuie să rămână încadrați ca o insulă în marea românească și n'au nicio veleitate și nicio tendință de a privi spre Budapesta, Ei își dau seama că și economicște au săltat de atunci de când România i-a luat sub ocrotire.

Falsele temeieri ale revizionismului maghiar

Afară de aceștia însă sunt semănați, infiltrați pretutindeni, prin toate orașele mici minorități ungurești. Ce sunt aceștia? Sunt resturile armatelor de funcționari străini din trecut care exploatau poporul nostru românesc.

Orașele sunt creațiuni factice. Un oraș în mod normal ar trebui să fie expresiunea etnică, culturală, expresiunea economică a unei regiuni. Orașele sunt creațiuni din veacul al XIX-lea, care n'au nici o legătură sufletească cu restul țării, care n'au niciun fel de justificare culturală cu tendințele lor, în mijlocul populațiunii în care trăesc. Un oraș este hrănit de către un Hinterland, de către populațiunea în mijlocul căreia există, ori aceste orașe din Ardeal sunt ca niște piroane, infipte în carnea românească, cum am mai spus de atâtea ori (aplauze prelungite).

Duceți-vă dv. prin atâtea părți din orașele noastre și veți vedea că suntem supuși unui proces de alterare demografică. Și atunci aceste elemente venite astăzi, eri sau alaltăeri, de 30 de ani încoace la orașe, sunt ele chemate să domine și să-și impună caracterul lor de dominațiune unei țări? Sau țara însăși, cu multiplele ei energii anonime, poporul acesta de jos, care este chemată să și verse sângele în ziua când va fi chemat să-și apere hotarele, trebuie să domine? Poporul acesta, milioanele acestea iată ce determină și caracterul etnic și caracterul politic al unei nații.

De aceia eu socotesc acest revizionism unguresc ca un act de propagandă, de grandilocvență, cu care acești oameni își plimbă jalba lor în proțap în toate părțile Europei. Să vorbească înainte. Am vorbit și noi 1.000 de ani și ne-am plâns la alții, până când ne-a eșit dreptatea noastră (aplauze prelungite).

Deci din punct de vedere al echilibrului internațional n'am nici un motiv să cred că țara mea se găsește astăzi în primej-

die. Nu se pot schimba hotarele unei țări prin conferințe, prin cuvântări, prin dejunuri și prin declarațiuni ale oamenilor de stat; hotarele se fac cu sânge și se desfac tot cu sânge (aplauze prelungite).

De aceea eu, dintr'un sentiment omenesc de bună voință, îmi îndrept cuvântul meu la toate ocaziunile spre Budapesta și zic: Aș dori din toată inima ca poporul unguresc să aibă conducători, care să vadă realitatea și care să se supună acestei realități.

Dacă va avea norocul să aibă asemenea conducători, atunci poporul unguresc poate să trăiască cu noi și cu alți vecini într'o vecinătate normală. Suntem gata să ne ajutăm unii pe alții, fiindcă toate popoarele trec astăzi printr'o perioadă de frământări grele, după marele război, și „pentru că sunt atâtea și atâtea probleme, pe care numai printr'un sentiment de bună voință reciprocă le-am putea să le rezolvăm și să le ducem cu un pas mai departe. Dacă însă poporul maghiar nu va înțelege realitatea lucrurilor — ceea ce eu contest, fiindcă noi nu vorbim cu poporul maghiar ci vorbim numai ca niște oameni care n'au aface direct cu poporul maghiar (de astfel Budapesta nu reprezintă din punct de vedere etnic poporul maghiar fiindcă la Budapesta sunt o jumătate de milion de evrei, cari n'au nimic aface cu sentimentele poporului maghiar) dacă această realitate a istoriei n'o vor înțelege, atunci în mod normal și noi și vecinii noștri — toate statele succesoarele ale vechiului conglomerat austro-ungar — ne vom mobiliza energiile noastre și în mod concentric, obiectivul acestor state are să fie Budapesta (aplauze).

Dincolo însă de această chestiune se pune o altă problemă care trebuie să găsească un ecou în sufletul 'fiecărui român și trebuie să preocupe ori care minte, care se găsește în bună rânduială: este consolidarea noastră la noi acasă, este ideia întăririi noastre aci, este, d-lor, problema desăvârșitei naționalizării a României, în interiorul ei. (Aplauze prelungite).

Noi nu putem să serbăm cu mai mult devotament pentru cauza românească amintirea pioasă a celor care au făcut România, noi nu putem să ne apropiem cu mai multă smerenie de altarul la care s'au închinat atâtea generații, decât desfășurând o muncă programatică pentru întărirea statului românesc aci „întra muros“.

La noi în țară, acum după 18 ani dela Alba-Iulia se desfac anumite învățăminte, care stau în fața noastră și pe care trebuie să le urmărim. Unul din categoricele învățăminte care se

impun' este ideia că naționalismul este singura doctrină salvatoare pentru un stat începător ca al nostru.

Nu se poate concepe liberul parcurs al tuturor forțelor destructive în mijlocul poporului nostru. (Aplauze).

Structura statului român trebuie priveghiată de aproape și trebuie ca în sufletul fiecărui om, să intre acel sentiment sfânt de luptă pentru strângerea laolaltă a tuturor și pentru punerea în valoare a energiilor noastre naționale. Noi nu suntem așa de tari în interior, ca să ne putem permite luxul să îngăduim libera circulațiunea a tuturor elementelor parazitare pe spinarea noastră. (Aplauze prelungite).

Țara, d-ilor, țara nu este numai o noțiune etnică, țara nu însemnează numai un tratat internațional care să asigure hotărârile; țara înseamnă conștiința militantă a societății pentru apărarea ei. Acesta este adevărul. (Aplauze prelungite).

Dar sub acest raport noi trebuie să ne dăm seama că cei 18 ani n'au trecut așa cum trebuiau să treacă, făcând, în perfectă rânduială, tot ceea ce trebuia să facem ca țara să fie consolidată în interior, ca țara să fie întărită și să poată privi ziua de mâine cu toată liniștea ei.

Înainte de toate noi trebuie să ne dăm seama că trebuie să ne dăm seama că trebuie să facem o civilizație românească. Justificarea noastră în fața lumii trebuie să fie o justificare cerebrală, noi trebuie să creem o cultură românească. Ori cultura românească cum se crează? Civilizația românească cum se crează? Se crează astfel: dacă forțele militante ale unui popor, nealterat de străini, pot să-și spună cuvântul lor. Ori, uitați-vă d-vs., judecați realitatea, întrebați pe prietenii voștri, vorbiți cu copiii voștri, cu frații voștri; în orice colț al țării aveți sentimentul că este îndeplinit acest proces de punere în valoare numai și numai a ideii noastre naționale? Aveți sentimentul că suntem definitiv și irevocabil stăpâni la noi acasă și că țara apără ea însuși nu de pe urma incursiunilor din afară ci de pe urma tendințelor de aci dinăuntru, care sapă existența noastră? Nu d-ilor n'aveți acest sentiment. Acesta este adevărul. (Apro-bări).

O civilizație românească nu se poate aduce la îndeplinire decât dacă gândul românesc, cu toată svâcnirea sa, și cu toată palpitarea lui, este în stare să ceară cuvântul. Cum credeți dvs. că acest cuvânt al sufletului românesc poate să fie pus în valoare, atunci când țara este împânzită de gazete fără număr, care n'au nimic, nimic, nici un fel de legătură cu sufletul nostru? Când pe lângă aceste gazete, care sunt puse în circulație cu bani străini pentru interese potrivnice nouă, care este otrăva

în fiecare zi până în cel mai depărtat cătun românesc, apar cărți, cari n'au nimic aface cu sufletul românesc, care pun în valoare impulsuri străine și care dau un aspect cerebral, care n'are nimic aface cu cerebralitatea românească, credeți dvs. că toată această frământare cotidiană de materie cerebrală care se produce la noi este expresiunea sufletului nostru și a misiunii istorice pe care trebuie s'o îndeplinească acest popor? Nu. Și atunci, dacă noi vrem să creem această civilizație, trebuie să ne strângem laolaltă, să avem egoismul nostru național — nu intoleranță, pentru că intoleranța nu corespunde psihologiei poporului românesc, — dar să nu îngăduim ca la noi acasă viața noastră să ne fie cârmuită de alții, pentru că România nu este o Californie cu ușile larg deschise, în care să intre orișicine; România dă drept de vorbit și liberă circulațiune numai acelor care se apropie cu gând curat și smerenie de Altarul românismului. Iar drepturile românești cresc pe seama tuturor în măsura mormintelor din cimitirile românești pe care le au cetățenii țării. (Aplauze prelungite).

D-nelor și d-lor, nu vă vorbesc dintr'un sentiment de dușmănie față de nimeni; vă vorbesc dintr'un sentiment de prevedere. V'am spus că toate adevărurile mari la noi sunt organice și vin de jos în sus. Dacă clasa conducătoare de la noi nu va înțelege aceste adevăruri organice pe care poporul le lansează cu instinctul lui de conservare, atunci, întorcând noi spatele poporului nostru, poporul nostru are să aibă sentimentul că a rămas orfan. Va interveni atunci o mare criză sufletească în societatea românească. Eu vreau dintr'un sentiment de prevedere să feresc societatea românească de această criză, și cu mai multă prevedere, eu merg și mai departe: vreau să fie liniște în această țară. Iar liniște n'are să fie dacă aceste adevăruri elementare nu vor birui.

N'are să fie pace, și vai de aceia care vor întinde preatara coarda, în fața sufletului plin de răbdare al poporului nostru. (Aplauze prelungite).

Prevederea noastră trebuie să aibe două obiective constante: un obiectiv trebuie să fie spre hotarele pe care noi trebuie să le apărăm și un alt obiectiv trebuie să fie înăuntru spre tot ceea ce poate să compromită tendința noastră de consolidare la noi de către așa zișii cetățeni români.

Noi am fost foarte largi cu cetățenii. Trebuie să știți că tratatul nostru de pace nu se aseamănă cu celelalte tratate de pace, în privința acordării drepturilor minorităților. În tratatul Iugoslav de pace și în tratatul de pace cehoslovac sunt decla-

rați cetățeni toți acei care s'au găsit pe teritoriul țării respective cu ocazia declanșării marelui războiu, la 1914. Tratatul nostru de pace declară cetățeni pe toți aceia care s'au găsit pe teritoriul nostru cu ocaziunea ratificării tratatului nostru de pace la 1918.

Ori, ce se întâmplă, d-nelor și d-lor? În cursul războiului s'a petrecut un proces de alterare demografică în România. Transilvania a fost inundată de elemente din Galiția sub presiunea ofensivelor rusești și în special sub presiunea generalului Brussiloff. Atunci, din Galiția, în tendința de a scăpa și de a se feri de neplăcerile războiului a plecat în masă elementul evreesc și până jos la Sibiu a invadat Ardealul.

Eu care am plecat din Ardeal la 1911, când m'am întors acasă m'am uitat înapoi și privind oarecum în casa mea, aproape că n'am cunoscut pe cei care se găseau acolo. Eu n'am văzut până la linia Mureșului înainte de războiu acel prototip al evreilor galițieni, n'am văzut atunci acolo evrei cu mâța în cap ca acum. Vă spun un adevăr. Dacă se găsesc aici ardeleni, pot să vă confirme: n'au existat de aceștia până la linia Mureșului. Din vremea războiului însă, Galiția i-a scuipat până la poalele Negoiului. Noi a trebuit să le dăm cetățenia și am rămas cu ei aici.

Dar mai departe, s'a făcut tratatul de pace, însă după tratatul de pace au venit din toate părțile mai multe valuri de evrei. Așa a venit valul dela Budapesta și s'a așezat la noi, valul de evrei gonit de regimul lui Horthy. A venit apoi încă un val când a început lupta dintre Polonezi și Bolșevici, din 1922. În sfârșit ultimul val a fost acela care a venit dela Berlin și s'a apucat să facă block-hausuri în București.

Ei bine, aceasta este o tendință de penetrațiune constantă. Și nu vorbesc în numele unei uri religioase sau de rasă, ci vorbesc în numele sfântului și legitimului egoism al rasei mele, pe care trebuie s'o apăr, dacă vreau să-i asigur existența. (Aplauze prelungite).

Eu nu vreau să mă transform într'un opresor. Ca ardelen am fost odată minoritar și cunosc sufletul minorităților. Nu vreau, din luptător pentru libertate să mă transform într'un apărător al libertății. Dar să se știe că traversăm perioada cea dintâi de adolescență a statului român, de elasticitate a tuturor lucrurilor așa că trebuie să fim cu ochii foarte bine îndrumați în toate colțurile ca să înregistrăm tot ceea ce se petrece pe acest petec de pământ.

N'avem dreptul pentru noi și pentru copiii noștri să îm-

pingem toleranța până la inconștiență. Aceasta este țara românească pe care trebuie s'o stăpânească elementul românesc. Numai în acest chip se va putea avea o temelie, care să ne asigure în fața zilei de mâine; și numai în acest chip se va putea ca recunoștința noastră să se îndrepte față de aceia care au vărsat sau sângele sau lacrimile lor, pentruca în cursul vremii dela generație la generație să ducă mai departe ideia pe care astăzi o sărbătorim și care este un prilej de coborîre în noi înșine la toate ocaziunile.

Deci, fără nici un fel de ură față de alții, cu ideia că trebuie să stăpânim această țară, cu ideia că trebuie să creem o platformă de solidaritate națională, de egoism național, cu ideia că trebuie să-și potrivească tonul și pretențiunile toți aceia cari au crezut până astăzi că pot să se miște în această țară fără să se identifice cu idealurile ei, cu această psihologie, cu acest suflet și cu această credință să privim noi în față ziua de mâine dacă vrem să putem transmite și noi generațiilor viitoare acelaș temei sigur de orientare pe care ni l-au transmis nouă, acei ce au murit pe câmpul de luptă cu Alba-Iulia pe buze. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

